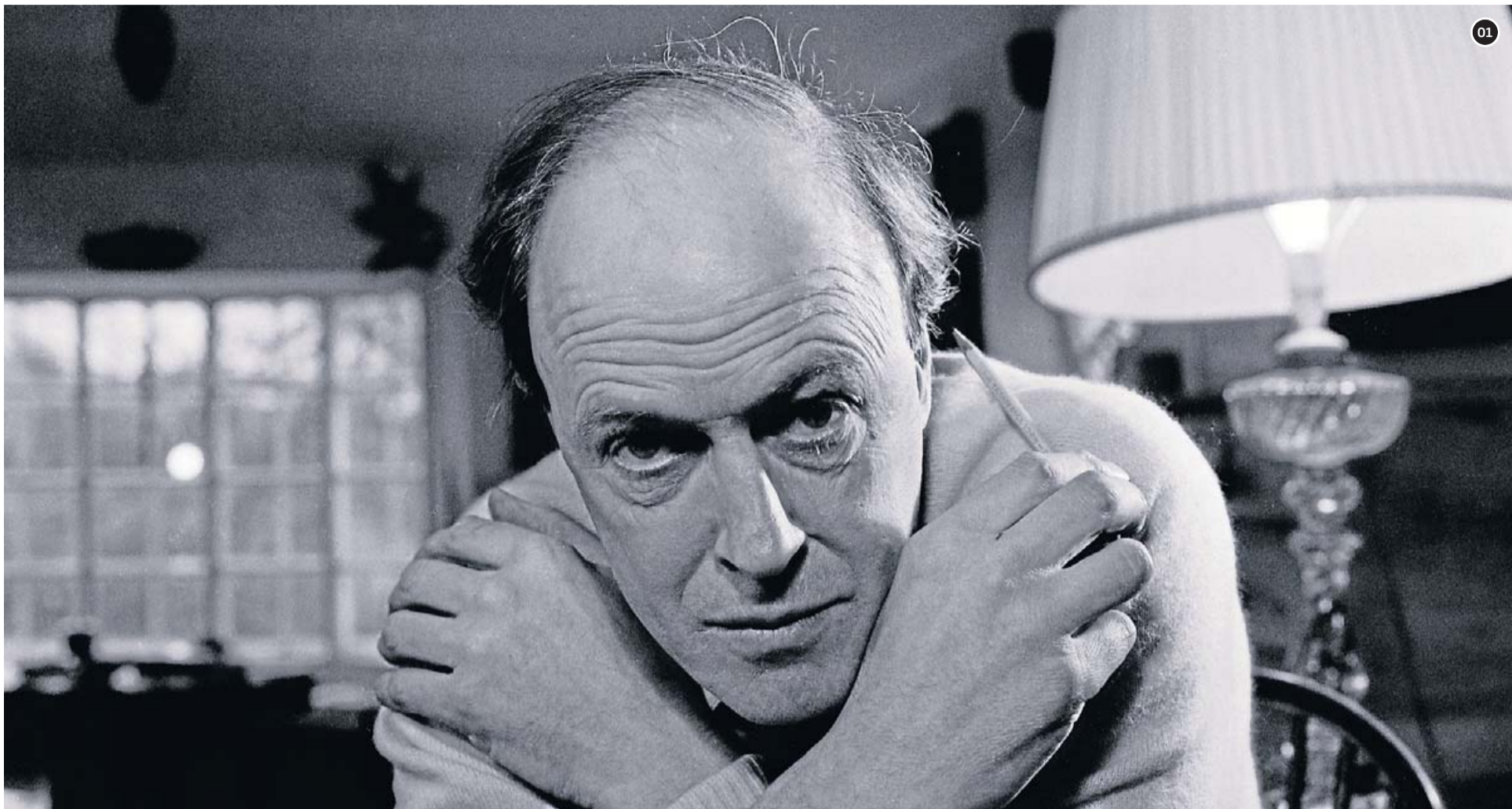

Cultura i oci

LITERATURA

SÍLVIA MARIMON MOLAS
BARCELONA

“Crec que la relació més estreta que va tenir el Roald, fins que va conèixer la seva segona dona, la Licky, va ser amb la seva mare. Ell sempre deia que va ser la persona més influent a la seva vida. Sofie Magdalene era amable, resilient i forta. No es queixava mai. Era curiosa, creativa i, pel que m’han explicat altres membres de la família, podia ser intimidant. Segons com, feia por. Amb el Roald compartia la passió per la natura i els animals”, explica el biògraf de Roald Dahl (1916-1990), Donald Sturrock, editor de *Love from boy* (publicat en castellà per Ediciones Gatopardo amb el títol *Te quiere, Boy*). Roald Dahl no ho sabia, ho va descobrir quan la seva mare va morir, però durant quaranta anys ella va guardar totes les cartes que li va enviar el seu fill. Sturrock recull al llibre bona part de la correspondència que l’escriptor va escriure des que tenia nou anys fins que en va fer 49. Malauradament, no s’ha conservat cap carta de la mare.

Les cartes no només deixen entreveure que, ja de ben petit, l’autor de *Matilda* i *La fàbrica de xocolata* tenia un gran talent per explicar històries. Són també una immersió a la seva vida: des del seu pas pels internats britànics fins a l’etapa com a pilot de la Reial Força Aèria durant la Segona Guerra Mundial, passant per la diplomàcia i els serveis d’intel·ligència. Hi va haver moments en què ho va passar força malament a l’escola, però no ho deixava entreveure a les cartes perquè

sovint la correspondència era controlada, i per no preocupar la seva mare. Fins i tot camuflava els abusadors i els convertia en personatges inofensius amants de les liles i els crisantems. Més tard ho diria explícitament: “Durant tota la meua vida escolar em va aterrar que als professors i als alumnes més grans se’ls permetés fer literalment altres infants i, a vegades, ferir-los greument. No podia assimilar-ho. Mai he pogut”.

Quan va arribar al primer internat, amb nou anys, va canviar el lloc de lloc. “La primera nit de desemparament i tristesa a St. Peter’s, quan em vaig encongir al llit i es van apagar els llums, no podia deixar de pensar en la meua mare i les meves germanes. No volia dormir d’esquena a elles”, escriu. Així, va calcular on quedava casa seva i va posar els peus al lloc del cap. Això li servia de consol. “El Roald era un *outsider* en part perquè era un noruec que s’estava educant al Regne Unit, però

01. Roald Dahl.
RONALD DUMONT / GETTY
02. Una imatge de l’escriptor quan era petit.
EDICIONS GATOPARDO

també perquè les bromes i el joc eren una part de la seva personalitat. Era subversiu, divertit i creatiu per naturalesa. Però també era una estratègia. L’humor el va ajudar a sobreviure a l’escola i a la guerra perquè convertia una situació difícil en una anècdota divertida”, diu Sturrock.

La mirada infantil no la va perdre mai. De fet, creia que infants i adults estan en guerra permanent, perquè els segons volen imposar una manera de viure i una disciplina, modelar els fills perquè siguin com ells. “Sovint els infants no tenen poder, ni veu ni vot. Dahl entenia que sempre se’ls diu el que han de fer i sovint els adults ni tan sols compleixen les seves pròpies normes, que normalment només els beneficien a ells”, assegura Sturrock.

Dahl sempre va reivindicar el nen que portava a dins. “Mai va perdre les ganes de riure, reia com els infants del més absurd. Se sentia molt a prop dels infants, i el seu missatge

és claríssim: no créixer, conservar la mirada infantil en la vida adulta, perquè això li donava un sentit diferent a la vida”, diu Mariana Sánchez, que prologa el llibre i n’ha fet la traducció amb Edgardo Scott.

La mort de la germana i la filla

Mantenir aquest esperit juvenil li va permetre també superar la mort d’una germana i una filla, i els gravíssims accidents d’un altre fill i de la seva dona. “Malgrat tot sempre va estar ple de vida, d’energia. Sorprenen les cartes que escriu a la mare en plena guerra i com el fascinava volar. Gaudia molt de la vida aventurera i va mantenir la capacitat de sorprendre’s i l’humor”, afegix Sánchez. No va ser fins que ja tenia 40 anys que va començar a escriure. Va ser arran d’una entrevista amb un periodista que li va preguntar sobre anècdotes de la guerra. “Dahl va proposar-li d’escriure-li les històries i van agradar tant que n’hi van demanar més”, assegura Sánchez.

Fa poc, l’escriptor britànic va tornar a ser actualitat perquè algunes editorials van voler reeditar els seus llibres eliminant allò que consideraven incorrecte. “Quan era viu, molts crítics el consideraven subversiu i perillós. Hi va haver una època daurada poc després de la seva mort, quan se l’admirava per la seva originalitat. Ara crec que retornem a un món on els polítics i alguns editors, tots ells adults, volen controlar el seu missatge i convertir-lo en una marca. Creuen que en saben més que ningú, però jo prefereixo confiar en l’escriptor”, assegura Sturrock. —